

ПАРТІЙНА СИСТЕМА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ: ОСНОВНІ ТИПИ ДІЮЧИХ ПАРТІЙ

Наукові спроби визначити сутність політичної партії були здійснені у ХІХ ст. В розумінні сутності партії виокремились три основних підходи: Партія - це ідеологічна спільність людей, їх добровільне об'єднання навколо якоїсь ідеології (ліберальне). Партія - це організація певного суспільного класу чи соціальної групи (характерне для марксизму). Партія - це громадська організація, інститут політичної системи, головним завданням якого є завоювання, утримання й використання державної влади [1].

Актуальність теми дослідження. Загально визнаним сьогодні є той факт, що партійна система має велике значення для функціонування демократії. Партії виступають посередником між громадянським суспільством і державою та є одним з базових інститутів сучасного суспільства, без якого неможливо уявити існування представницької демократії. Представницька демократія передбачає прийняття владних рішень виборними особами, які отримують легітимні владні повноваження за допомогою інституту виборів. Через них народ визначає своїх представників і наділяє їх мандатом на реалізацію його суверенних прав. Розвиток партійної системи в Тернополі, а також удосконалення виборчого законодавства зумовлює постійне зростання ролі політичних партій у виборчих процесах. З іншого боку, саме проведення виборчих кампаній надає чергового дієвого поштовху кількісним та якісним змінам параметрів партійної системи. Тому досить актуальним є встановлення чинників та механізмів, що впливають на стан партійної системи, яка перебуває у постійній взаємодії з виборчою системою та іншими елементами політичної системи суспільства.

Мета роботи полягає в тому, щоб проаналізувати партійну систему Тернопільської області, розкрити роль основних діючих партій. Поставлена мета обумовлює розв'язання таких дослідницьких завдань: дослідити партійну систему Тернопільської області, її влаштування та призначення; описати діючі партії на території області, та напрямок реалізації політичної влади у суспільстві.

Об'єктом дослідження є партійні системи Тернопільської області.

Предметом дослідження є основні діючі партії Тернопільської області. Незважаючи на те, що з 1998 року (перші парламентські вибори за пропорційною системою) політичні партії є, в теорії, головним суб'єктом політичної відповідальності, джерелом кадрів і виразником інтересів народу, і ця їхня роль в процесі конституційних змін і змін виборчого законодавства лише посилювалася, сама партійна система увесь цей час невпинно деградувала. Про це свідчить а) рівень недовіри до політичних партій, відображений у даних соціологічних опитувань; б) нестабільність партійної системи, в якій постійно змінюються лідери, відбуваються злиття і розколи, політичні «самогубства» і недружні «поглинання»; в) хистка, непрозора й недемократична структура самих партій, які будуються, головним чином, навколо публічної постаті лідера та/або джерела фінансування. Поясненням цієї інституційної деградації політичних партій в Україні є особливості загальнополітичного процесу та економічного розвитку країни. Попередній період політичної історії України може бути охарактеризований як олігархічний консенсус, зруйнований на певному етапі свого розвитку спробою монополізації з боку оточення В. Януковича. «Старі» партії обслуговували цей консенсус у тому сенсі, що вони а) не допускали до важелів політико-адміністративного контролю «чужих» неінкорпорованих в кланові середовища елементів; б) виконували роль балансу в розв'язанні періодичних конфліктів, що спалахували між групами інтересів, а також були інструментом розмежування (квотування) сфер інтересів; в) виступали в якості каталізатора соціальної напруги як побічного результату олігархічного панування. Майдан і подальші політичні зміни в Україні утворили нову систему координат. Кризовий період 2014-2015 рр. був позначений черговою партійною ротацією у «вищій лізі» української політики. Зійшла з політичної арени найпотужніша за всі часи незалежності партійна структура, що посідала нішу «партії влади» – Партія Регіонів. Відійшла на політичний маргінес КПУ. Ще раніше фактично завершило своє існування об'єднання «помаранчевих сил» під брендом «Нашої України». Однією з тенденцій пост революційного партійного розвитку в Україні є зростання кількості політичних проектів з громадських рухів (таких, як: «Об'єднання» Самопоміч», «Громадський рух «Народний контроль», «Громадянський рух «Спільна Справа», «Сила людей», «Воля»), або широке залучення старими партійними проектами представників громадянського суспільства. Все це є відповіддю на запит суспільства на «нові обличчя» у політиці та сплеск довіри до

громадських організацій на фоні багаторічної недовіри до урядових організацій. Зміни, яких партійна система України почала зазнавати після Революції Гідності продовжуються і сьогодні, що засвідчили результати останніх виборів до місцевих органів влади. Впершу чергу тут необхідно говорити про певну кризу парламентських партій. Зокрема, – Радикальної партії Олега Ляшка та «Народного Фронту», який взагалі відмовився від участі в місцевих виборах. Основною причиною цього стало падіння популярності та рівня довіри до переможців парламентських виборів 2014 р. Організаційно не готовим до виборів виявилось «Об'єднання «Самопоміч», яке в деяких регіонах, внаслідок відсутності власних реально функціонуючих місцевих осередків, використало тактику франчайзингу надання власного партійного імені місцевим зацікавленим суб'єктам, що в реальності ніяк з партією не пов'язані. Другою головною характеристикою, яку виявили вибори 2015 р., є значна атомізація партійного простору України. Додатковим стимулом тут стала нова виборча система, яка унеможливила участь у виборах кандидатів не від партій [2,с.4-5]. На території області зареєстровано понад 137 обласних організацій офіційно зареєстрованих в Україні партій [3]. Найбільшою проблемою є те,що на Тернопільщині відбуваються між фракційні переходи, але це спричиняє різні колізії. Дуже часто різні політичні сили включають одних і тих самих депутатів до своїх публічних звітів. До основних діючих партій у Тернопільській області можна віднести:Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» (далі – партія) є політичною партією, яка на добровільних засадах об'єднує громадян України, сприяє формуванню і вираженню їхньої політичної волі та проводить свою діяльність відповідно до Конституції України, чинного законодавства, своїх програмних документів і цього Статуту. Партія поширює свою діяльність на всю територію України,зокрема у Тернопільській області. Партія по своєму характеру та ідейно-політичній спрямованості є демократичною. Партія набуває статусу юридичної особи з моменту її державної реєстрації у Міністерстві юстиції України, має рахунки в установах банків України, печатку, штампи і бланки із своїм найменуванням, а також партійну символіку, зразки якої затверджуються Політичною радою партії. Символіка партії реєструється в установленому порядку. Головною метою діяльності партії є участь у виробленні державної політики та сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян щодо побудови незалежної суверенної демократичної держави, громадянського суспільства [4]. Всеукраїнське об'єднання «Свобода» - це політична партія, що об'єднує на засадах добровільності громадян України, які поділяють цілі, проголошені в його програмних документах. Метою ВО «Свобода» є сприяння розбудові незалежної Української Соборної Держави на засадах соціальної і національної справедливості, гармонійного поєднання інтересів суспільства і держави. ВО «Свобода» діє відповідно до Конституції України, чинного законодавства, власних Програми, Статуту та інших партійних норм. Обласна організація ВО «Свобода» діє на підставі Програми ВО «Свобода». Обласна партійна організація здійснює роботу щодо поширення та тлумачення програмних положень ВО «Свобода» і позицій вищого партійного керівництва; координує роботу підпорядкованих їм партійних організацій ВО «Свобода»; вирішує, згідно з чинним законодавством, інші питання. Вищим органом обласної організації ВО «Свобода» є збори (конференція). Збори (конференція) скликаються з необхідності, але не рідше ніж раз у рік. У зборах обласної організації беруть участь усі члени ВО «Свобода», які перебувають на обліку в обласній партійній організації. Збори обласної партійної організації ВО «Свобода» повноважні за присутності не менше ніж половини загальної кількості членів обласної партійної організації. Рішення на зборах ухвалюється простою більшістю голосів членів обласної організації, зареєстрованих на зборах [5]. Політична партія «Зелені» – є політичною партією, яка діє на принципах добровільності, рівноправності, самоврядування та на основі спільності інтересів об'єднує громадян для реалізації мети і завдань, визначених цим Статутом та своєю Програмою. Партія набуває статусу юридичної особи з моменту її державної реєстрації в установленому порядку. Основою Партії є її первинні осередки, які створюються за рішенням правління обласної організації на установчих зборах не менш як з трьох членів Партії за місцем їх проживання та організаційно входять до складу відповідної обласної організації Партії. Первинні осередки в установленому законодавством порядку:- пропагують та розповсюджують ідеї Партії серед населення; приймають участь в громадсько-суспільному житті місцевості; вивчають економічну, соціальну, екологічну та політичну обстановку в своєму регіоні та інформують вищі керівні органи Партії [6]. політична партія «українське об'єднання патріотів - Укроб» є добровільним об'єднанням громадян України – прихильників Програми Партії, яке сприяє формуванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах й інших політичних заходах, зареєстрована згідно із законодавством України та діє відповідно до Конституції України, законодавства України, в тому числі Закону України «Про політичні партії в Україні», Програми Партії та

цього Статуту Партія набуває статусу юридичної особи з моменту її державної реєстрації у встановленому законодавством порядку. Партія та її структурні утворення будуються за адміністративно-територіальним, територіальним, територіально-виборчим та іншими принципами [7]. Політична партія «УДАР» є політичною партією, що об'єднує громадян України, які поділяють мету діяльності Партії, визнають її Статут, підтримують Програму Партії та сприяють її реалізації. Партія діє на засадах добровільності, рівноправності та взаємоповаги її членів, колегіальності керівництва, дотримання внутрішньопартійної дисципліни та демократії, самоврядування, законності і гласності [8].

Висновок. Необхідно зазначити, що партійне законодавство в Тернопільській області необхідно розвивати, враховуючи реальні зміни, які зазнало партійне поле в останні роки, та із урахуванням того, що б ми хотіли досягнути внаслідок такого розвитку. В умовах формування і зміцнення нової політичної системи української багатопартійності належить пройти ще доволі довгий шлях становлення, щоб стати справжньою – реальною і впливовою – складовою цієї системи. Необхідно позбутися непотрібних вимог партійного законодавства в частині контролю та обмежень в діяльності партій. Аналіз концепцій і класифікацій типів політичного лідера висвітлює його місце й роль у політичному житті суспільства, показує залежність соціальної значущості лідера від рівня політичної культури й політичної активності громадян.

Література

1. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://studentu5.com/index.php?work=555>
2. Розумний М.М., Павленко І.А./ Партійне законодавство та розвиток політичних партій в Україні - К.: НІСД, 2015. - 20 с.
3. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://poglyad.te.ua/vizytka-ternopilschynu/politychni-partiji/na-ternopilschyni-zarejestrovano-ponad-130-partij.html>- ЗАРЕЄСТРОВАНО.
4. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://batkivshchyna.te.ua/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%82-%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D1%96%D1%97/>.
5. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ternopil.svoboda.org.ua/>.
6. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ua.greensua.org/>.
7. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ukrop.com.ua/uk/about/statut>.
8. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ternopil.klichko.org/>.